

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖ TARYBA

NEEILINIO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2023-12-05 Nr. TTP-13

Vilnius

Posėdis įvyko 2023-12-05.

Posėdžio pirmininkas Sigitas Gailiūnas.

Posėdžio sekretorė Valda Pranckuvienė.

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Alminas Mačiulis – Vyriausybės kanclerio pavaduotojas, Aušra Gratulevičienė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja, Vytautas Šilinskas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras, Vita Baliukevičienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vadovė, Rūta Juršaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vyresnioji patarėja, Audronė Miknevičienė – Finansų ministerijos Finansų politikos departamento vyresnioji patarėja.

Profesinių sąjungų atstovai: Inga Ruginienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkė, Dalia Jakutavičė – Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkė, Artūras Černiauskas – Lietuvos geležinkelininkų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkas, Arvydas Dambrauskas – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos pirmininkas, Mantas Stanžys – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos teisininkas, Rimtautas Ramanauskas – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas.

Darbdavių organizacijų atstovai: Aurelija Gabrielė Maldutytė – Lietuvos darbdavių konfederacijos viceprezidentė, Ričardas Sartatavičius – Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinis direktorius, Sigitas Gailiūnas – L. e. p. Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos prezidentas, Andrius Romanovskis – Lietuvos verslo konfederacijos direktorius, Giedrė Ražinskienė, – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos generalinė direktorė, Monika Grigalauškienė – asociacijos „Investors’ Forum“ politikos ir korporatyvinių reikalų vadovė, Ineta Rizgelė – Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė.

Kiti asmenys:

Vaidotas Rudokas – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Įmonių politikos departamento direktorius, Jaunius Petrauskas – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Įmonių teisės skyriaus vedėjas, Milda Janeikaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės grupės patarėja, Daiva Macijauskė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento direktoriaus pavaduotoja, Jelena Polijančuk – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vyresnioji patarėja, Akvilė Razumienė – Lietuvos verslo konfederacijos patarėja-teisininkė, Zenonas Buivydas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ generalinis sekretorius, Gediminas Rainys – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos ekonomikos patarėjas, Algirdas Markevičius – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas, Gintarė Bužinskaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo aplinkos skyriaus vyresnioji patarėja, Rasa Šidagytė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo aplinkos skyriaus vyresnioji patarėja, Vaidotas Kalinauskas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės vadovas, Ona Stravinskaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės patarėja, Darbo grupės Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos (ES) 2022/2381 dėl biržinių bendrovių direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir susijusių priemonių perkėlimui į nacionalinę teisę nariai: Jolanta Gruodienė, Agneta Skardžiuvienė, Indrė Kaminskienė, Jurgita Petrauskienė, Asta Nareckaitė, Neringa Černiauskė, Jaunius Petrauskas.

Darbotvarkė.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. Dėl Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 1, 2, 4, 13, 15, 21, 33, 38, 44 ir 46 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 47¹ ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 29 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 14 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (*po svarstymo Darbo santykių komisijoje 2023-10-25 ir 2023-11-15 posėdžiuose*).

2. Informacija dėl Lietuvos verslo konfederacijos siūlomų papildomų Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 35 ir 41 straipsnių pakeitimų (*po Darbo santykių komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. posėdžio*).

3. Dėl Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 2, 9 straipsnių, įstatymo priedo pakeitimo ir papildymo V skyriumi bei 6¹, 11¹ ir 20 straipsniais įstatymo projekto pristatymo (dėl 2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2381 Dėl biržinių bendrovių direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir susijusių priemonių perkėlimo į nacionalinę teisę).

4. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Sigitas Gailiūnas, pradėdamas Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį informavo, kad darbotvarkėje yra trys klausimai ir paklausė, ar Trišalės tarybos nariai turi pasiūlymų dėl darbotvarkės papildymo.

Andrius Romanovskis paprašė nesvarstyti ir išbraukti iš darbotvarkės antrąjį klausimą „Informacija dėl Lietuvos verslo konfederacijos siūlomų papildomų Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 35 ir 41 straipsnių pakeitimų (*po Darbo santykių komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. posėdžio*)“.

Trišalės tarybos nariai pasiūlymui pritarė.

NUTARTA. Bendru sutarimu patvirtinti 2023 m. gruodžio 5 d. neeilinio Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio darbotvarkę, iš jos išbraukiant antrąjį klausimą „Informacija dėl Lietuvos verslo konfederacijos siūlomų papildomų Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 35 ir 41 straipsnių pakeitimų (*po Darbo santykių komisijos 2023 m. lapkričio 15 d. posėdžio*)“.

1. SVARSTYTA. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 1, 2, 4, 13, 15, 21, 33, 38, 44 ir 46 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 47¹ ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 29 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 14 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau kartu – įstatymų projektų paketas) (*po svarstymo Darbo santykių komisijoje 2023-10-25 ir 2023-11-15 posėdžiuose*).

Algirdas Markevičius, Darbo santykių komisijos pirmininkas, informavo Trišalės tarybos narius apie įvykusius tris Darbo santykių komisijos (toliau – DSK) posėdžius šiuo klausimu bei vienas dvišales konsultacijas tarp darbdavių ir profesinių sąjungų atstovų. Nurodė, kad paskutinis DSK posėdis įvyko 2023 m. lapkričio 15 d. bei pažymėjo, kad šalys šio posėdžio metu bendro sutarimo nerado ir Trišalei tarybai teikia skirtingas pozicijas. Buvo nutarta fiksuoti, kad:

„1. Darbdavių organizacijos pritarų įstatymų projektų paketui, jeigu būtų pritarta tokiam 2023 m. lapkričio 15 d. pateiktam darbdavių siūlomam Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 29 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projekto pakeitimo formulavimui (pasiūlymai pageltoninti):

„29¹ straipsnis. Papildoma vienkartinė įmoka

Draudėjas fizinis asmuo, kuriam įsiteisėjo nutarimas administracinio nusižengimo byloje dėl pakartotinai padaryto darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimo, dėl kurio galėjo įvykti nelaimingas atsitikimas darbe, avarija ar atsirasti kitų sunkių padarinių, (toliau šiame straipsnyje – nutarimas), draudėjas juridinis asmuo, kurio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui įsiteisėjo nutarimas, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka moka papildomą vienkartinę įmoką: nuo dviejų iki šešių Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, galiojusio nutarimo įsiteisėjimo dieną.“

1) draudėjas, kurio apdraustųjų asmenų skaičius mažiau nei 50 – trijų Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, galiojusio nutarimo įsiteisėjimo dieną;

2) draudėjas, kurio apdraustųjų asmenų skaičius nuo 50 iki 249 – šešių Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, galiojusio nutarimo įsiteisėjimo dieną;

3) draudėjas, kurio apdraustųjų asmenų skaičius 250 ir daugiau – devynių Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, galiojusio nutarimo įsiteisėjimo dieną.“

2. Profesinių sąjungų organizacijų atstovai pritaria Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtam įstatymų projektų paketui.

3. Klausimas teikiamas svarstyti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai, jai paliekant apsispręsti dėl 2023 m. lapkričio 15 d. pateikto darbdavių pasiūlymo.“

DSK pirmininkas taip pat atkreipė dėmesį, kad DSK išsamiau nenagrinėjo posėdžio dieną pateikto darbdavių organizacijų pasiūlymo.

Aurelija Maldutytė pažymėjo, kad darbdaviai siūlo nediferencijuoti baudų dydžio įmonėms pagal darbuotojų skaičių. Pateikė pavyzdį, kad įmonėje dirba 250 darbuotojų, bet iš jų - tik 10 dirbančių sandėlyje, kuriuos galimas nelaimingas atsitikimas įtakotų. Sakė, kad darbdaviai siūlo daugiau įgalinti darbo inspektorius, kad jie galėtų įvairiapusiškai įvertinti situaciją. Klausė, ar profesinės sąjungos jau aptarė šį paskutinį pasiūlymą ir galbūt jam pritaria.

Inga Ruginienė kalbėjo, kad dvišaliuose susitikimuose su darbdaviais vyko geros diskusijos, tačiau jų metu darbdavių pusė neturėjo vieningos pozicijos ir vizijos, kaip turėtų atrodyti sistema ir kaip ją būtų galima keisti. Sakė, kad, šalys susitarė, kai bus vieninga darbdavių iniciatyva dėl to, koks turėtų būti modelis, darbdaviai turėtų suformuluoti konkrečius pasiūlymus ir parengti naujus teisės aktų projektus, kurie būtų pateikti dvišalėms konsultacijoms. Profesinės sąjungos yra atviros diskusijoms. Tačiau pabrėžė, kad tai neturėtų trukdyti dabar vykstančiam procesui, t. y. būtų nelogiška stabdyti visiškai neblogą projektą, atliepiančią lūkesčius dėl darbo teisės pažeidimų užkardymo. Akcentavo, kad šiuo metu yra svarbu palaikyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikiamą projektą, suprantant jo reikšmę ir svarbą.

Ineta Rizgelė atkreipė dėmesį, kad darbdavių pusės pasiūlymai nestabdo įstatymų projektų paketo judėjimo sava eiga. Darbdavių pusė siūlo kompromisą dėl baudos siejimo su įmonės dydžiu.

Vytautas Šilinskas pasiūlė protokole fiksuoti skirtingas nuomones, pažymint, kad profesinės sąjungos pritaria Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtam įstatymų projektų paketui, darbdaviai pritarų įstatymų projektų paketui, jei būtų atsižvelgta į jų 2023 m. lapkričio 15 d. pateiktus pasiūlymus. Pabrėžė, kad tolimesniuose klausimo svarstymuose Lietuvos Respublikos Seime ir jo komitetuose yra atsižvelgiama į darbdavių ir profesinių sąjungų pozicijas, vylėsi, kad svarstant klausimą tuose formatuose gal pavyks rasti trečią kompromisą.

Sigitas Gailiūnas paklausė, ar šalys pritaria skirtingų nuomonių fiksavimui.

Profesinių sąjungų, darbdavių ir Vyriausybės atstovai pritarė.

NUTARTA. Fiksuoti skirtingas nuomones dėl Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 1, 2, 4, 13, 15, 21, 33, 38, 44 ir 46 straipsnių ir V skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 47¹ ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 29 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 14 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau kartu – įstatymų projektų paketas):

1. Profesinių sąjungų organizacijos pritaria įstatymų projektų paketui.

2. Darbdavių organizacijos pritarė įstatymų projektų paketui, jeigu būtų pritarė tokiam 2023 m. lapkričio 15 d. pateiktam darbdavių siūlomam Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 29 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projekto pakeitimo formulavimui (pasiūlymai pageltoninti):

„29¹ straipsnis. Papildoma vienkartinė įmoka

Draudėjas fizinis asmuo, kuriam įsiteisėjo nutarimas administracinio nusižengimo byloje dėl pakartotinai padaryto darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimo, dėl kurio galėjo įvykti nelaimingas atsitikimas darbe, avarija ar atsirasti kitų sunkių padarinių, (toliau šiame straipsnyje – nutarimas), draudėjas juridinis asmuo, kurio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui įsiteisėjo nutarimas, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka moka papildomą vienkartinę įmoką: nuo dviejų iki šešių Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, galiojusio nutarimo įsiteisėjimo dieną.“

1) draudėjas, kurio apdraustųjų asmenų skaičius mažiau nei 50 – trijų Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, galiojusio nutarimo įsiteisėjimo dieną;

2) draudėjas, kurio apdraustųjų asmenų skaičius nuo 50 iki 249 – šešių Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, galiojusio nutarimo įsiteisėjimo dieną;

3) draudėjas, kurio apdraustųjų asmenų skaičius 250 ir daugiau – devynių Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, galiojusio nutarimo įsiteisėjimo dieną.“

2. SVARSTYTA. Dėl Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 2, 9 straipsnių, įstatymo priedo pakeitimo ir papildymo V skyriumi bei 6¹, 11¹ ir 20 straipsniais įstatymo projekto pristatymo (dėl 2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2381 Dėl biržinių bendrovių direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir susijusių priemonių perkėlimo į nacionalinę teisę).

Milda Janeikaitė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lygių galimybių, moterų ir vyrų lygybės grupės patarėja, pristatė skaidres „Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 2, 9 straipsnių, įstatymo priedo pakeitimo ir papildymo V skyriumi bei 6¹, 11¹ ir 20 straipsniais įstatymo projektas“. Ji pažymėjo, kad įstatymo projektas buvo parengtas siekiant perkelti direktyvos Dėl biržinių bendrovių direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir susijusių priemonių perkėlimo nuostatas. Nurodė, kad Trišalės tarybos posėdyje dalyvauja ir sudarytos darbo grupės Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos (ES) 2022/2381 dėl biržinių bendrovių direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir susijusių priemonių perkėlimui į nacionalinę teisę nariai. Pristatė direktyvos tikslą - užtikrinti labiau subalansuotą moterų ir vyrų atstovavimą tarp biržinių bendrovių direktorių nustatant veiksmingas priemones, kuriomis siekiama paspartinti pažangą užtikrinant lyčių pusiausvyrą, kartu biržinėms bendrovėms suteikiant pakankamai laiko pasiręgti tam tikslui. Pateikė grafiką, kuriame matyti, kaip atrodo moterų dalyvavimo valdybose situacija visose ES šalyse. Moterų atstovavimo vidurkis ES yra 27,5 proc., o

Lietuvoje – 22,3 proc. Kalbėjo, kad direktyva leidžia pasirinkti vieną iš dviejų variantų, ką galima būtų taikyti, kad lyčių balansas būtų pasiektas ne vėliau kaip 2026 m. birželio 30 d. Pažymėjo, kad direktyva numato, kad valstybės narės ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 28 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Direktyva galios iki 2038 m. gruodžio 31 d. Informavo, kad po diskusijų darbo grupėje buvo pasirinkta į nacionalinę teisę perkelti antrąjį direktyvos tikslą: „užtikrinti, kad nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys biržinių bendrovių valdybose užimtų **ne mažiau kaip 33 % visų direktorių** pozicijų, įskaitant tiek vykdomuosius, tiek nevykdomuosius direktorius“. Aptarė moterų ir vyrų lygių galimybių įgyvendinimą akcinių bendrovių valdybose, pažymėdama, kad šis reikalavimas netaikomas labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Nurodė, kad darbo grupės viduje vyko diskusijos dėl direktyvos išplėtimo. Informavo, kad įstatymo projekte numatytas priežiūros ir atskaitomybės mechanizmas bei pristatė, kokio dydžio baudas už įstatymo pažeidimus akcinėms bendrovėms ir didelėms įmonėms numatoma skirti. Nesiėmus priemonių, kad būtų pasiektas lyčių lygybės balansas taikoma piniginė bauda – nuo 7 500 iki 10 000 eurų. Jei kandidatų atrankos procese nėra aiškių, neutraliai suformuluotų ir nedviprasmiškų kriterijų skiriama bauda nuo 2 500 iki 5 000 eurų. Apibendrinama pabrėžė, kad tai yra pirminis įstatymo projekto variantas ir labai svarbu yra diskutuoti ir išgirsti socialinių partnerių nuomonę, nes siekiama sutarimo ir sklandaus direktyvos nuostatų perkėlimo.

Arvydo Dambrausko nuomone, įstatymo projektas įtvirtina moterų diskriminaciją. Klausė, iš kur atsiranda 40 proc. Teisinga ir teigiama, anot jo, yra reikalavimai atrankos kriterijams. Klausė, kas yra svarbiau, ar profesinis atitikimas, ar lyčių balanso lygybė.

Milda Janeikaitė kalbėjo apie tai, kad yra pozityvios diskriminacijos sąvoka. Informavo, kad tam tikri procentai yra nurodyti direktyvoje, o perkeliant direktyvos nuostatas, jų yra laikomasi. Pirmiausiai yra profesiniai gebėjimai ir patirtis, bet jei viskas yra vienoda – pirmenybė taikoma moterims. Akcentavo, kad tai nėra pirmenybė savaime lyčiai.

Dalia Jakutavičė pasitikslino dėl terminų. Taip pat klausė, ar atrankoje taip pat turėtų dalyvauti tam tikras skaičius moterų ar jau kalbama apie rezultatą. Klausė, ar bus pereinamasis laikotarpis, ar įmonės už pažeidimus iš karto bus baudžiamos.

Milda Janeikaitė atsakė, kad dėl sąvokų apibrėžimo dar vyksta diskusijos su Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Patikslino, kad nurodyti procentai apie lyčių lygybę yra labiau jau galutinio rezultato, o ne atrankų dydžiai. Atsakydama dėl pereinamojo laikotarpio sakė, kad perkeliama nuostata iš direktyvos – lyčių lygybės balansas turėtų atsirasti iki 2026 metų birželio 30 dienos.

Daiva Macijauskė klausė, kaip reikės užtikrinti direktyvos nuostatų įgyvendinimą, jei į atranką ateis tik vienos arba kitos lyties atstovai.

Mildos Janeikaitės nuomone, tokiu atveju, kad būtų palaikomas balansas, tam tikrų veiksmų turėtų imtis ir pačios įmonės. Bendrovėms reikėtų skatinti įvairovės politiką arba bandyti pritraukti mažiau atstovaujamą lytį tiek bendrovės veikloje, tiek valdybose.

Vaidotas Rudokas pasisakė dėl direktyvos reguliavimo. Kalbėjo, kad vyks dar daug diskusijų dėl siūlymo išplėsti reguliavimą ir didelėms įmonėms, akcentavo, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija kol kas nėra nei „už“ nei „prieš“ šį pasiūlymą. Norėtų išgirsti darbdavių organizacijų nuomonę dėl naštos ir naudos balanso tiek dėl baudų, tiek dėl atrankų procesų.

Sigitas Gailiūnas atkreipė dėmesį, kad kalbama apie baudas, sankcijas, bet nekalbama apie skatinimą, kad įmonės būtų suinteresuotos laikytis lyčių lygybės balanso.

Mildos Janeikaitės nuomone, būtų verta pagalvoti apie įmonių skatinimą, kaip pavyzdinę priemonę paminėjo balansą pasiekusių bendrovių viešinimą.

Arvydas Dambrauskas klausė, ar toks pat 40 proc. kriterijus būtų taikomas ir vyrams, esant priešingai situacijai dėl lyčių.

Milda Janeikaitė atsakė, kad direktyvoje vartojam neutrali sąvoka - nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys, todėl atsižvelgiant į situaciją, lyčių lygybės balanso kriterijus gali būti taikomas tiek vyrams, tiek moterims.

Aurelija Maldutytė sakė pritarianti Dalios Jakutavičės klausimams. Kalbėjo, kad pateikti apibrėžimai nėra labai aiškūs. Tam tikrų sričių profesijose privačiame versle gali susiklostyti situacija, kad bendrovių valdybose bus daugiau vyrų arba moterų. Mano, kad būtų perteklinis reikalavimas talpinti statistinę informaciją įmonių interneto svetainėse. Sakė, kad darbdavių organizacijoms dar reikėtų laiko ir apsitarimo, kad būtų suformuota pozicija. Pabrėžė, kad yra per mažai informacijos apie tai, kam būtų taikomi reikalavimai. Abejojo, ar reikėtų direktyvą išplėsti kitoms įmonėms. Mano, kad socialiai atsakingos įmonės ir taip tai daro. Sakė, kad norėtų išgirsti argumentaciją dėl baudų dydžio. Akcentavo, kad Lietuvos darbdavių konfederacija yra atvira tolimesnėms diskusijoms įvairiais formatais.

Ineta Rizgelė pasidžiaugė vykstančiomis diskusijomis šia tema. Mano, kad pati idėja yra pozityvi, nors darbdavių organizacijos dar nespėjo apklausti savo narių šiuo klausimu. Akcentavo, kad perkeliant direktyvą, daugiausiai abejonių kelia baudų mechanizmas. Manytų, kad daugiau reikėtų naudoti skatinimo priemonių, o ne baudimo. Prašė, kad Socialinės apsaugos ir darbo bei Ekonomikos ir inovacijų ministerijų atstovai plačiau pakomentuotų, koks numatomas tolimesnis direktyvos perkėlimo mechanizmas ir kaip socialinių partnerių organizacijos galėtų įsitraukti į tolimesnes diskusijas.

Milda Janeikaitė sakė, kad rengėjai yra atviri pasiūlymams, labai svarbu diskutuoti ir palaikyti dialogą, kad būtų kuo sklandesnis ir priimtinesnis direktyvos perkėlimas. Informavo, kad artimiausiu metu planuojama įstatymo projektą teikti oficialiam derinimui institucijoms. Esant poreikiui, būtų galima susirinkti aptarimui ir diskusijoms, nes pasikartojo, kad labai svarbi socialinių partnerių nuomonė.

Dalia Jakutavičė pastebėjo, kad įstatymo projekte reikėtų parašyti įsigaliojimo datą. Akcentavo, kad valdybos yra renkamos kadencijomis. Pasiūlė, kad naujos nuostatos būtų taikomos naujos kadencijos valdyboms po įstatymo įsigaliojimo. Taip pat pasiūlė, kad vykstant atrankoms, anketos galėtų būti nuasmenintos. Pasiūlė remtis valstybės valdomose įmonėse esama praktika.

Vaidotas Rudokas informavo, kad darbdavių organizacijos artimiausiu metu turėtų sulaukti kvietimų diskusijoms ir ypač dėl taikymo išplėtimo didelėms įmonėms, nes yra matoma rizikų, kad nebūtų naikinamos valdybos. Atsakydamas dėl valstybės valdomų įmonių praktikos sakė, kad tenka dalyvauti atrankos komisijose, kur yra renkami valdybos nariai. Anketos yra nenuasmenintos ir turint galimybę yra siekiama išlaikyti kuo daugiau lyčių lygybės balanso valdybose. Atkreipė dėmesį į kitą praktinę problemą, - kai kuriose įmonėse į atrankas kandidatuoja labai mažai vienos lyties atstovų.

Aurelija Maldutytė taip pat pritarė, kad lyties slėpimas atrankų metu būtų perteklinis reikalavimas. Sąmoningoje visuomenėje tai neturėtų trukdyti.

Vytautas Šilinskas pabrėžė, kad klausimas yra ne *ar* turime perkelti direktyvą, bet *kaip* perkelti. Kalbėjo apie prieš tai vykusias diskusijas, kuri ministerija perkėlinėja direktyvą. Buvo pasirinkta, kad tai daro Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, keisdama Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymą. Kitas variantas buvo – reguliavimą taikyti akcinėms bendrovėm, keičiant Akcinių bendrovių įstatymą. Tokiu atveju yra logiška, kad jis yra taikomas plačiau, negali būti taikoma tik akcinėms bendrovėms. Kalbėjo apie atliktus tyrimus, kad skirtingesnės valdybos yra reikalingos ne tik dėl lyčių lygybės balanso, bet tai padidina ir įmonių pelną, t. y. jos yra naudingos ekonomiškai. Pabrėžė diskusijų Trišalėje taryboje naudą, kuo anksčiau išgirstant socialinių partnerių pozicijas ir pasiūlymus. Kalbėjo, kad galima diskutuoti, kaip geriau perkelti direktyvą, kad būtų pasiekti jos tikslai.

Aurelija Maldutytė pasitikslino, ar dar galima diskutuoti ir nuspręsti keisti ne Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymą, bet Akcinių bendrovių įstatymą.

Milda Janeikaitė atsakė, kad diskutuoti galima, tačiau reikėtų paspartinti procesą ir greičiau nuspręsti, kurį įstatymo projektą būtų tikslinga keisti.

Vaidotas Rudokas papildė sakydamas, kad direktyva nustato, kad reikalavimai yra privalomi biržinėms bendrovėms. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas keičiamas todėl, kad buvo sutarta, kad tai yra socialinis klausimas. Papildomas siūlymas išplėsti direktyvos taikymą didelėms bendrovėms nėra direktyvinis reguliavimas. Tai yra rengėjų siūlymas.

Sigitas Gailiūnas apibendrinio, kad tai yra svarbus klausimas, vertas diskusijų. Kvietė rengėjus įsiklausyti ir įvertinti socialinių partnerių nuomones, jei tai dar galima padaryti.

NUTARTA. Išklaudyta pristatyta informacija dėl Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 2, 9 straipsnių, įstatymo priedo pakeitimo ir papildymo V skyriumi bei 6¹, 11¹ ir 20 straipsniais įstatymo projekto (dėl 2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2381 Dėl biržinių bendrovių direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir susijusių priemonių perkėlimo į nacionalinę teisę) ir pasikeista socialinių partnerių nuomonėmis.

3. SVARSTYTA. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Sigitas Gailiūnas priminė, kad gruodžio 19 d. 12.00 val. organizuojamas išvažiuojamasis Trišalės tarybos posėdis Molėtuose, Teltonikos technologijų centre. Pakvietė Trišalės tarybos šalis teikti pasiūlymų darbotvarkei bei Trišalės tarybos narius atvykti ir dalyvauti posėdyje.

NUTARTA. Išvažiuojamąjį Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį organizuoti 2023 m. gruodžio 19 d. nuo 12.00 val. Molėtuose, Teltonikos technologijų centre.

Posėdžio pirmininkas

Sigitas Gailiūnas

Posėdžio sekretorė

Valda Pranckuvienė